

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Anna Nystedt

Stockholm
2018-01-26

Ert dnr
FI Dnr 16-9877

Vårt dnr
2017/178

Remissvar angående förslag till föreskrifter och allmänna råd om kreditriskhantering

Näringslivets Regelnämnd NNR har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Bakgrund

I dagsläget styrs de svenska kreditinstitutens kreditriskhantering huvudsakligen av Lag (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (bl.a. 6 kap 2 § och 8 kap 1-4 §§), Förordning (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse (bemyndigande av Fi i frågor om kreditriskhantering finns i 5 kap 2 § 5 punkten) samt av icke bindande allmänna råd från Finansinspektionen (FFFS 2004:6).

Lagen om bank- och finansieringsrörelse anger

6 Kap 2 § Ett kreditinstitut ska identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med. Institutet ska se till att det har en tillfredsställande intern kontroll. ...

8 kap 1 § Innan ett kreditinstitut beslutar att bevilja en kredit ska det pröva risken för att de förpliktelser som följer av kreditavtalet inte kan fullgöras. Institutet får bevilja en kredit bara om förpliktelserna på goda grunder kan förväntas bli fullgjorda.

8 kap 3 § Ett kreditinstituts kreditbeslut skall dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och att kreditärendets hantering även i övrigt kan följas.

Fi föreslår nu att de allmänna råden ska formaliseras på så vis att bindande föreskrifter på samma tema fastställs. De föreslagna föreskrifterna bygger till stor del på de befintliga allmänna råden. De gällande allmänna råden och de föreslagna föreskrifterna innehåller regler om hur ett företag ska identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över sina kreditrisker samt hur de ska utföra sina kreditprovningar.

NNR noterar att lagen på ett övergripande sätt reglerar hur kreditinstituten ska arbeta med kreditrisker. Förordningen går inte in på några detaljer om hur kreditrisker ska hanteras utan delegerar detta till FI. De föreslagna föreskrifterna är enligt NNRs uppfattning relativt allmänt hållna och använder värdeladdade ord såsom exempelvis ”sund”, ”ändamålsenlig”, ”effektiva”, ”god bild” och ”tillräcklig” vid beskrivningen av vad som krävs av företagen när det gäller kreditriskhantering.

Problembeskrivning

Det skäl till förslaget som Fi anger i remisspromemorian är att ”kreditförluster har spelat en stor roll vid de finanskriser som inträffat genom åren. Området är alltså centralt för den finansiella stabiliteten. Det räcker därför inte att reglera kreditriskhanteringen genom allmänna råd”. Som stöd för detta anger Fi att man vid undersökningar har upptäckt brister i företagens kreditriskhantering. Det har saknats dokumentation av en framåtblickande prövning av återbetalningsförmåga och tillräcklig dokumentation av kreditbeslut.

NNR menar inledningsvis att fler och mer detaljerade bindande regler för företag innebär ökad administration och ökade kostnader som enbart kan accepteras om problemet som man avser att lösa har viss dignitet, förslaget har goda möjligheter att verkligen lösa problemet och att inget annat mindre ingripande sätt finns att lösa problemet.

NNR noterar att en omfattande reglering av den finansiella sektorn har tillkommit de senaste åren, bl.a. när det gäller kapitaltäckningskrav, amorteringskrav, krav på likviditet, återhämtningsplaner, styrelsens och VDs kompetens o.s.v. I ljuset av alla dessa genomförda regleringsåtgärder menar NNR att områdets centrala betydelse för den finansiella stabiliteten inte i sig innebär att det återstår problem som behöver lösas. NNR menar att brister relativt de allmänna råden som upptäcks av tillsynsmyndighet Fi självklart ska följas av korrigerande åtgärder. NNR har svårt att tro att bristande dokumentation från företagets sida inte har kunnat angripas med stöd av Lagen om bank- och finansieringsrörelse och med stöd av den praxis som har utvecklats för hur riskhantering ska gå till. NNR ifrågasätter att det är omvandlingen av allmänna råd till bindande föreskrifter som är lösningen på ett problem som inte har beskrivits på ett övertygande sätt. Den alternativa åtgärden att uppdatera de allmänna råden, utan att samtidigt omvandla dem till bindande föreskrifter, har inte beskrivits i promemorian.

NNR menar att vissa ramkrav i form av lagstiftning och allmänna råd är det mer lämpliga alternativet på en marknad där strikta detaljregler riskerar att bromsa utvecklingen av ändamålsenliga riskhanteringssystem som är avpassade för varje enskilt kreditinstituts verksamhet.

Överlappande regelverk

NNR noterar att regleringsförslaget innehåller regler för ett antal situationer som redan finns reglerade i andra regelverk. Exempelvis överlappar stora delar av det föreslagna kapitel 2 med Fis föreskrifter och allmänna råd 2014:1, 3 kap 1 § i regleringsförslaget utgör en upprepning av 6 kap 2 § Lag om bank- och finansieringsrörelse och 4 kap 1 § i regleringsförslaget om ”sunda och väldefinierade krediter” tillför inte någon konkretisering av kraven i Lag om bank- och finansieringsrörelse.

NNR menar också att uttryck såsom ”sund riskkultur” som i ett övergripande ramverk kan fungera som vägledning för företagen kan innebära en hög grad av rättsosäkerhet i ett regelverk som avses vara detaljerat, konkret och specifikt.

Överlappande regelverk riskerar att skapa otydlighet och därmed osäkerhet för företagen. Osäkerhet för företagen gagnar inte den finansiella stabiliteten.

Konsekvenser

Promemorian tar i avsnitt 4.3 upp konsekvenser av förslagen för företagen och konstaterar att det kommer att medföra en ökning av administrativa kostnader, andra engångskostnader och löpande kostnader. När det gäller de administrativa kostnaderna beskriver remisspromemorian kostnaderna på en god detaljnivå. För flera olika administrativa kostnader uppskattas antal timmar som åtgärdande kommer att ta, en genomsnittlig timkostnad och ett kostnadsspann. Slutligen anges ett totalt kostnadsspann för hela branschen på ett antal tiotal miljoner kronor. Fi bedömer att de ökade kostnaderna som förslaget medför är små jämfört med de intäkter som kreditverksamheten genererar för företagen. NNR uppfattar att FI försöker förminska betydelsen av kostnaderna med denna bedömning. NNR menar att en kostnads relation till vinsten är helt irrelevant för bedömningen av kostnadens betydelse. Kostnadens betydelse ska istället mätas mot dess effektivitet när det gäller att uppfylla målet.

NNR menar att företagens kostnader kraftigt har underskattats i konsekvensutredningen. Exempelvis uppskattar utredningen att översyn av interna regler kommer att ta 20-40 timmar per företag i anspråk. NNR befarar att Fi här har bortsett från att interna regler alltid är kopplade till de interna IT-systemen. Förändring och utveckling av interna IT-system kräver tid för utredning, beställning, kravställande, utveckling, validering, programtester, regressionstester o.s.v. Erfarenheter från branschen säger att detta normalt tar ett antal 100 timmar i anspråk.

När det gäller utbildningskostnader uppskattar FI detta till att ta mellan 0 och 20 timmar i genomsnitt per företag. NNR menar att stora och många personalgrupper i en banks verksamhet på olika sätt direkt eller indirekt är inblandad i kreditriskhanteringen. Vid en förändring av dessa regler behöver instruktioner om de nya interna reglerna spridas, förankras och valideras till alla dessa människor. I en större bank kan detta enligt branschens uppfattning handla om 4 000 anställda. För detta krävs uppenbarligen långt mer än 20 timmar.

Slutsats

NNR finner att underlaget på inget sätt har visat att förslaget är legitimt och är kostnadseffektivt. Problemformuleringen är svag och det finns inget som pekar på att detta skulle vara en balanserad och evidensbaserad lösning. Mot denna bakgrund avstyrker NNR förslaget att omvandla de allmänna råden till bindande föreskrifter.

Näringslivets Regelnämnd NNR

August Liljeqvist